

**EURONEWS ON SPECIAL NEEDS EDUCATION
ISSUE NO. 15**

ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ...

Μήνυμα από το Διευθυντή του Φορέα	2
1. Μελέτη του Φορέα: “Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση: ανάλυση των καταστάσεων στην Ευρώπη”	3
2. ‘Ικανοποίηση’ των Γονέων από την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση στη Λιθουανία	5
3. Αλλάζοντας τη νομοθεσία, τις κατευθυντήριες γραμμές και το αναλυτικό πρόγραμμα. Μήπως αλλαγή και στις πρακτικές; Νέες προκλήσεις για έγκαιρη ειδική εκπαίδευση στη Φινλανδία.	6
4. ΠΠΠ στην Ισπανία: ψάχνοντας για τρόπους συστηματοποίησης	7
5. ‘Δικτύωση’ ως μοντέλο για εκμάθηση γλωσσών στη Νορβηγία	8
6. Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση για επαγγελματίες στην ΠΠΠ στην Ολλανδία	9
7. Πολιτικές πρωτοβουλίες στη Δανία στοχεύουν στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης σε μικρά παιδιά	10
8. Απόψεις για την έγκαιρη πρόληψη σε νηπιαγωγεία στη Γαλλία.....	11
9. Προσχολική γλωσσική στήριξη στο Schleswig-Holstein, Γερμανία.	12
10. Το Συμβούλιο της Ευρώπης τονίζει τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης για μικρά παιδιά με Αυτισμό	13
11. Πρόσφατα συνέδρια για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση.....	14
12. Η Δια-ατλαντική Συνεργασία για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση	16
Πληροφορίες για την Παραγωγή	18

Μήνυμα από το Διευθυντή του Φορέα

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Καλωσορίσατε σε αυτή την ειδική θεματική έκδοση του EuroNews που εστιάζεται στην Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση. Αυτό είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα – αυτό που νιώθει και ζει ένα μικρό παιδί από τη γέννηση και κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών και χρόνων της ζωής του, έχουν καθοριστική επίδραση στην υπόλοιπή του ζωή. Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση (ΠΠΠ) στοχεύει στο να στηρίζει και να ενδυναμώνει τα μικρά παιδιά, τις οικογένειές τους και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια αυτής της σημαντικής περιόδου της ζωής ενός παιδιού.

Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση (ΠΠΠ) έχει αποτελέσει θέμα μιας μεγάλης μελέτης του Φορέα κατά τα προηγούμενα χρόνια. Τα αποτελέσματα της μελέτης του Φορέα, καθώς και η δουλειά που έγινε στις χώρες μέλη μας είναι, πιστεύουμε, ζωτικής σημασίας για όλους τους εκπαιδευτικούς να τα γνωρίζουν. Είναι γι' αυτό το λόγο που έχουμε αφιερώσει αυτή την έκδοση αποκλειστικά στο θέμα αυτό.

Ευχόμαστε ειλικρινά ότι θα βρείτε τις πληροφορίες του Φορέα και των χωρών μελών μας ενδιαφέρουσες και χρήσιμες στην εργασία σας.

Cor Meijer
Διευθυντής

1. Μελέτη του Φορέα: “Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση: ανάλυση των καταστάσεων στην Ευρώπη”

Κατά τα έτη 2003-2005, ο Φορέας διενήργησε μία μελέτη που ανέλυε την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση (ΠΠΠ) στην Ευρώπη. Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση είναι ένας σημαντικός τομέας τόσο σε επίπεδο πολιτικής όσο και επαγγελματικό επίπεδο: σχετίζεται με το θεμελιώδες δικαίωμα των πολύ μικρών παιδιών και των οικογενειών τους να λαμβάνουν τη στήριξη που μπορεί να χρειάζονται.

Οι ειδικοί της Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης– άτομα που καθορίζουν πολιτική, επαγγελματίες από τον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης, των κοινωνικών υπηρεσιών καθώς και ακαδημαϊκοί και οικογένειες – από 19 Ευρωπαϊκές χώρες είχαν εμπλακεί στη μελέτη του Φορέα.

Η μελέτη κάλυψε τέσσερις φάσεις. Πρώτα, τη συλλογή των συνεισφορών των χωρών, οι οποίες ήταν δομημένες με βάση ένα μοντέλο που σχεδιάστηκε για να συγκρίνει τις υπάρχουσες παροχές και υπηρεσίες στις χώρες που είχαν εμπλακεί. Υπήρχαν επίσης ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών που εστίαζαν σε κάποια συμφωνημένα θέματα. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις και επιτόπου επισκέψεις, ιδίως στο Μόναχο (Γερμανία), Κοϊμπρα (Πορτογαλία) και Βαστέρας (Σουηδία): οι τρεις αυτοί προορισμοί πρόσφεραν τη δυνατότητα για ανάλυση των διαφόρων τρόπων εφαρμογής του οικολογικού-συστημικού μοντέλου της ΠΠΠ.

Συζήτηση πάνω στο θέμα της ΠΠΠ οδήγησε στην παραγωγή ενός προσχεδίου που καλύπτει τα κύρια αποτελέσματα της μελέτης και ακολούθησε η διεξαγωγή ενός τελικού σεμιναρίου, όπου η ανοικτή συζήτηση με γονείς, επαγγελματίες, άτομα που χαράσσουν πολιτική και ερευνητές πάνω στα κύρια ευρήματα που επιτεύχθηκαν από την ομάδα των ειδικών, οδήγησε στην επικύρωση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Ως βασικό αποτέλεσμα της έρευνας, ένας Ευρωπαϊκός ορισμός της ΠΠΠ έχει προταθεί: *Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση είναι μία σύνθεση από υπηρεσίες/παροχές για πολύ μικρά παιδιά και τις οικογένειές τους, που παρέχεται, έπειτα από δικό τους αίτημα, σε συγκεκριμένη στιγμή της ζωής του παιδιού και καλύπτει οποιαδήποτε ενέργεια λαμβάνεται όταν το παιδί χρειάζεται στήριξη ώστε: να διασφαλιστεί και ενδυναμωθεί η προσωπική του ανάπτυξη, να ενδυναμωθεί η επάρκεια της οικογένειας και να προωθηθεί η κοινωνική ενσωμάτωση της οικογένειας και του παιδιού. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να παρέχονται στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού, κατά προτίμηση σε τοπικό επίπεδο, με μια πολυδιάστατη ομαδική προσέγγιση που έχει επίκεντρο την οικογένεια.*

Η συνοπτική αναφορά της μελέτης – Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση: Ανάλυση των Καταστάσεων στην Ευρώπη, Βασικές Απόψεις και Συστάσεις – ήδη κυκλοφορεί. Σε αυτήν περιγράφεται η εξέλιξη των ιδεών και θεωριών που έχουν οδηγήσει σε μια νέα προσέγγιση για την ΠΠΠ, όπου η υγεία, η εκπαίδευση και οι κοινωνικές επιστήμες εμπλέκονται άμεσα. Η συνοπτική αναφορά τονίζει τη μετακίνηση από την παρέμβαση που εστιάζεται στο παιδί, σε μια πιο ευρεία προσέγγιση, που εμπλέκει το παιδί, την

οικογένεια του παιδιού και το περιβάλλον του και επικεντρώνεται στη μετακίνηση από το 'ιατρικό' στο 'κοινωνικό' μοντέλο.

Βασικές αρχές που συσχετίζονται με αυτή τη νέα προσέγγιση της ΠΠΠ είχαν εντοπιστεί μέσα στη μελέτη του Φορέα:

Η διαθεσιμότητα, η εγγύτητα των υπηρεσιών (κοντά στην περιοχή και κοντά στο άτομο), η παροχή μέσων και η ποικιλία των Ευρωπαϊκών υπηρεσιών ΠΠΠ. Μια ποικιλία από προσβάσιμες υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται, το συντομότερο δυνατό, δωρεάν ή με ελάχιστο κόστος για τις οικογένειες. Οι υπηρεσίες πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των οικογενειών και να παρέχουν παρέμβαση σε τοπικό επίπεδο που να εστιάζεται στην οικογένεια. Οι υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και ευημερίας πρέπει να εμπλακούν και να μοιραστούν την ευθύνη για την ΠΠΠ.

Ομάδες στόχου, ομαδική εργασία, κατάρτιση των επαγγελματιών και εργαλεία εργασίας αποτελούν κύρια ζητήματα. Επαγγελματίες από διάφορα επιστημονικά πεδία έχουν εμπλακεί στη στήριξη μικρών παιδιών και των οικογενειών τους. Δεν μπορούν να εργάζονται μεμονωμένα αλλά χρειάζεται να συνεργαστούν σε μια πολυθεματική ομάδα. Σε περιπτώσεις όπου απαιτείται παρέμβαση, αναπτύσσεται, με συνεργασία της οικογένειας και της πολυθεματικής ομάδας, Ατομικό Πρόγραμμα – το οποίο λέγεται και Οικογενειακό Πρόγραμμα ή Ατομικό Πρόγραμμα Οικογενειακής Υπηρεσίας, ανάλογα με τη χώρα. Το πρόγραμμα εστιάζεται στις ανάγκες, στις ικανότητες, στις προτεραιότητες, στους στόχους και στις ενέργειες που θα μελετηθούν και αξιολογηθούν.

Αυτά τα στοιχεία έχουν παράσχει τη βάση για τη διαμόρφωση αριθμού εισηγήσεων – που απευθύνονται κυρίως στους επαγγελματίες σε αυτό τον τομέα – και που στοχεύουν στη βελτίωση και εδραίωση των υφιστάμενων υπηρεσιών και παροχών ΠΠΠ. Αυτές οι εισηγήσεις παρουσιάζονται στη μελέτη του Φορέα, την οποία μπορεί να φορτώσει κανείς, δωρεάν, σε 18 γλώσσες στην ιστοσελίδα:

<http://www.european-agency.org/site/info/publications/agency/ereports/15.html>

Υπάρχει πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν κατά τη μελέτη στην ιστοσελίδα που είναι αφιερωμένη στην ΠΠΠ <http://www.european-agency.org/eci/eci.html>

Περισσότερες πληροφορίες για τη μελέτη υπάρχουν στο brussels.office@european-agency.org

2. 'Ικανοποίηση' των Γονέων από την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση στη Λιθουανία

Η ικανοποίηση των Γονέων έχει αναγνωριστεί ως ένας από τους πιο σημαντικούς δείκτες ποιότητας στην πρώιμη παρέμβαση και σκοπός της ερευνητικής μελέτης του 2004 ήταν να αξιολογηθεί η ικανοποίηση των γονιών αναφορικά με διάφορους τομείς στήριξης που παρέχονται από υπηρεσίες ΠΠΠ στη Λιθουανία.

'Ικανοποίηση' είναι μια σύνθετη έννοια και συχνά εκλαμβάνεται και ερμηνεύεται διαφορετικά από γονείς και επαγγελματίες, γι' αυτό και στη μελέτη αναλύθηκαν οι ακόλουθοι τομείς της ικανοποίησης: ο τρόπος που οι γονείς αξιολογούν το μοντέλο της παρέμβασης, η στήριξη που παρέχεται στους γονείς και στο παιδί, οι σχέσεις μεταξύ γονιών και επαγγελματιών, η προσβασιμότητα σε υπηρεσίες, η οργάνωση της εργασίας, κλπ.

Χρησιμοποιήθηκε η *Ευρωπαϊκή Κλίμακα για την Ικανοποίηση των Γονέων από την Πρώιμη Παρέμβαση* (που δημιουργήθηκε στο Πανεπιστήμιο Siauliai, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ειδικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Fribourg, της Ελβετίας). Γονείς παιδιών με ειδικές ανάγκες που φοιτούσαν σε επτά υπηρεσίες ΠΠΠ στη Λιθουανία έλαβαν μέρος στην ερευνητική μελέτη. Συνολικά, 160 γονείς είχαν ερωτηθεί.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, γενικά, γονείς που λαμβάνουν υπηρεσίες ΠΠΠ μαζί με τα παιδιά τους, αξιολόγησαν θετικά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στη Λιθουανία.

Ο τομέας που θεωρήθηκε από τους γονείς ως ο πιο θετικός ήταν η **στήριξη για το παιδί τους** (βλέπε την παράσταση πιο κάτω). Η προσβασιμότητα στις υπηρεσίες ΠΠΠ και η οργάνωση της εργασίας θεωρήθηκαν ως ικανοποιητικοί τομείς. Παρόλα αυτά όμως, οι γονείς δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένοι με παράγοντες που είχαν να κάνουν με τη δημιουργία κοινωνικού περιβάλλοντος, με το μοντέλο της παρέμβασης και τις σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών και γονιών.

Πίνακας: Δεδομένα σε διάφορες πτυχές της ικανοποίησης των γονιών στη Λιθουανία

- Στήριξη στο παιδί
- Σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών και γονιών
- Μοντέλο στήριξης
- Κοινωνικό περιβάλλον

Συνοπτικά, σύμφωνα με τους γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα αυτή, η στήριξη της ΠΠΠ εκτιμάται ιδιαίτερα, αλλά το βασικό μήνυμα που στέλνουν είναι ότι οι επαγγελματίες ακόμη διαδραματίζουν το ρόλο του 'ειδικού' κατά τη διαδικασία της ΠΠΠ και η παρέμβαση στοχεύει σε θεραπείες για το παιδί, παρά σε παρέμβαση που να εμπλέκει τα μέλη των οικογενειών και να ενεργοποιεί τις κοινωνικές δεξιότητες του παιδιού και της οικογένειάς του.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τη *Stefanija Alisauskiene*, Διευθύντρια του Κέντρου Έρευνας για την Ειδική Εκπαίδευση του Πανεπιστημίου *Siauliai*, stefa@su.lt ή τη *Regina Labiniene*, Εθνική Αντιπρόσωπο της Λιθουανίας στο Φορέα regina.labiniene@smm.lt

3. Αλλάζοντας τη νομοθεσία, τις κατευθυντήριες γραμμές και το αναλυτικό πρόγραμμα. Μήπως αλλαγή και στις πρακτικές; Νέες προκλήσεις για έγκαιρη ειδική εκπαίδευση στη Φινλανδία.

Στη Φινλανδία, κάθε παιδί ηλικίας 10 μηνών μέχρι 7 χρονών, μπορεί να συμμετέχει στο σύστημα ημερήσιας φροντίδας (λέγεται ECEC, στη Φινλανδία). Η ημερήσια φροντίδα περιλαμβάνει τόσο την εκπαίδευση όσο και τη φροντίδα (γι' αυτό και λέγεται EduCare) και είναι το πιο διαδεδομένο περιβάλλον για Έγκαιρη Παιδική Εκπαίδευση στη Φινλανδία. Τα περισσότερα παιδιά με ειδικές ανάγκες (85%) ή παιδιά υψηλού κινδύνου λαμβάνουν αυτές τις παροχές.

Η ημερήσια φροντίδα είναι ευθύνη του Υπουργείου Κοινωνικών Θεμάτων και Υγείας. Η νομοθεσία για την ημερήσια φροντίδα εγκαθιδρύθηκε τη δεκαετία του 1970 με το Νόμο για την Ημερήσια Παιδική Φροντίδα (N.36/1973): τότε, οι αντιλήψεις ήταν μάλλον ιατρικές και προωθούσαν την απομόνωση. Καινούριες εθνικές πολιτικές (*Κυβερνητικό Ψήφισμα Αναφορικά με την Εθνική Πολιτική για Ορισμό της Έγκαιρης Παιδικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας, 2002* και οι *Εθνικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το Αναλυτικό της ECEC, (2003)* για πρώτη φορά έκαναν αναφορά στις αρχές της συμμετοχικής εκπαίδευσης (συνεκπαίδευσης) και της Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης. Αρχές του 2006, η κυβέρνηση ετοίμασε τροποποιήσεις στη Νομοθεσία που θα έχουν αντίκτυπο στην ημερήσια φροντίδα: νέοι τρόποι οργάνωσης της συμμετοχικής στήριξης στα παιδιά σχεδιάζονται με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- η αρχή της συμμετοχικής εκπαίδευσης (συνεκπαίδευσης) απαιτεί όπως η πρώιμη παρέμβαση για παιδιά συμπεριλαμβάνεται στις καθημερινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες,
- υπάρχει μια αυξανόμενη τάση για εμπλοκή του προσωπικού της ημερήσιας φροντίδας και των γονιών στην αξιολόγηση των ειδικών αναγκών των παιδιών.

Τέτοιες αλλαγές στη νομοθεσία είναι πολύ σημαντικές, αλλά τι συμβαίνει στην πράξη; Έχουν δοθεί πολλές ευκαιρίες στους επαγγελματίες στον τομέα να πάρουν μέρος σε συναντήσεις και σεμινάρια που οργανώθηκαν μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας για προετοιμασία του νέου αναλυτικού. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, εξέφρασαν τις απόψεις τους για το τι θα άλλαζαν οι ίδιοι στην πρακτική της ΠΠΠ. Οι απόψεις τους εισακούστηκαν και οι επαγγελματίες πιστεύουν ότι το νέο αναλυτικό πραγματικά εφαρμόζεται στην πράξη.

Σε επίπεδο κοινότητας, πολλές κοινότητες έχουν αλλάξει την οργάνωση των υπηρεσιών τους: η στήριξη παρέχεται νωρίτερα και οι γονείς εμπλέκονται περισσότερο στη διαδικασία στήριξης. Υπάρχει νέα μέθοδος για εκπαίδευση του προσωπικού – γνωστή ως 'Πρώιμη στήριξη για παιδιά' – όπου μέσω διαλόγου και απορρόφησης των αντιδράσεων, οι ομάδες εργασίας προσπαθούν να αναπτύξουν εναλλακτικές εργασιακές συνήθειες και νέες στάσεις για συνεργασία με τους γονείς. Στον τομέα αυτό απαιτείται,

ακόμη, περισσότερη δουλειά αλλά οι αλλαγές που, ήδη, έγιναν αφήνουν υποσχέσεις για τη συνέχεια.

*Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές που έγιναν στη Φινλανδία αναφορικά με την Πρώιμη Παιδική Εκπαίδευση, παρακαλώ επικοινωνήστε με τη Liisa Heinämäki, ερευνήτρια στο Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης για Ευημερία και Υγεία liisa.heinamaki@stakes.fi ή επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες <http://varttua.stakes.fi/EN>
www.stm.fi/Resource.phx/eng/index.htm
www.oph.fi/english*

Εναλλακτικά, επικοινωνήστε με τη Pirjo Koivula pirjo.koivula@oph.fi Εθνική Συντονίστρια για τη Φινλανδία.

4. ΠΠΠ στην Ισπανία: ψάχνοντας για τρόπους συστηματοποίησης

Ενισχυτικά προγράμματα ΠΠΠ είχαν αρχίσει στην Ισπανία κατά τα τέλη του 1970, με νέες ιδέες για την ανάπτυξη των παιδιών και την κοινωνική ενσωμάτωση. Προτού ξεκινήσουν αυτά τα προγράμματα ΠΠΠ, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, συνήθως, δεν εντάσσονταν στην κανονική εκπαίδευση. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ανεξάρτητα από τον πειραματικό τους χαρακτήρα, τα προγράμματα ΠΠΠ είχαν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην αλλαγή των προσδοκιών και στάσεων αναφορικά με παιδιά με αναπηρίες.

Βέβαια, μεγάλη πρόοδος έχει επιτευχθεί τις τελευταίες τρεις δεκαετίες στην Ισπανία. Οι υπηρεσίες ΠΠΠ παρέχονται σε όλη τη χώρα και έχουν γίνει ζωτική πηγή στήριξης των παιδιών με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους. Σημαντικοί τομείς από την Ισπανική 'Λευκή Χάρτα για Πρώιμη Παρέμβαση', που περιγράφουν τις καθοδηγητικές αρχές για ανάπτυξη προγραμμάτων ΠΠΠ, έχουν γίνει αποδεκτοί από τις πολιτικές αρχές: συναδελφικότητα, ενδυνάμωση της οικογένειας, αποκεντρωτική δωρεάν παροχή, διεπιστημονική εργασία και πολυδιάστατη παρέμβαση.

Στις μέρες μας, σχεδόν όλα τα παιδιά με αναγνωρισμένες αναπηρίες ή αναπτυξιακές διαταραχές λαμβάνουν κάποια στήριξη ΠΠΠ στην Ισπανία, πράγμα που τους δίνει τη δυνατότητα να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους σε κανονικά σχολεία.

Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, όπως το Πρόγραμμα Ήλιος (1993-1996) ή, πιο πρόσφατα, η μελέτη του Φορέα για την Πρώιμη Παρέμβαση (2003-2005), έχουν διαδραματίσει και διαδραματίζουν ένα ανεκτίμητο ρόλο σε αυτές τις διαδικασίες στην Ισπανία. Το Πρόγραμμα Ήλιος έχει παράσχει μια βάση για τις χώρες για ανταλλαγή πληροφοριών αναφορικά με τις πιλοτικές και πειραματικές μελέτες για την ΠΠΠ. Η μελέτη του Φορέα έχει προχωρήσει μερικά βήματα πιο μπροστά: παράλληλα με την ανάπτυξη τράπεζας πληροφοριών όπου αντανακλάται η ποικιλία αναφορικά με την ΠΠΠ στην Ευρώπη, κάποιες κριτικές σκέψεις και πρακτικές πτυχές της ΠΠΠ έχουν τονιστεί. Οι συστάσεις ουσιαστικά υποδηλώνουν τη μελλοντική ποιότητα των επιπέδων σε αυτό τον τομέα.

Στην Ισπανία, η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση αρχίζει τώρα να μετεξελισσεται. Νέοι βασικοί κανονισμοί της ΠΠΠ ίσως αναπτυχθούν στο προσεχές μέλλον, κάτω από την αιγίδα του Βασιλικού Συμβουλίου για την Αναπηρία και με την υποστήριξη της Ισπανικής

Ομοσπονδίας Επαγγελματικών Συνδέσμων και της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Αναπήρων Ατόμων. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, από τώρα και στο εξής, προσοχή θα δίνεται ειδικά σε θέματα συστηματοποίησης της ΠΠΠ όπως είναι τα κριτήρια νομιμότητας, στρατηγικές χρηματοδότησης, ο χώρος παροχής των υπηρεσιών ή το είδος του προσωπικού που απαιτείται.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ΠΠΠ στην Ισπανία, παρακαλώ επικοινωνήστε με τη Jaime Ponte, Ειδικός Αποκατάστασης 981356754@telefonica.net ή τη Andrés Hernández Zalón, Εθνική Αντιπρόσωπο του Φορέα για την Ισπανία andres.hernandez@mec.es

5. ‘Δικτύωση’ ως μοντέλο για εκμάθηση γλωσσών στη Νορβηγία

Η δικτύωση είναι ένα υψηλά ειδικευμένο μοντέλο για εκμάθηση γλωσσών που εισήχθηκε στο Κέντρο Στήριξης Sørlandet, στη Νορβηγία, το 1999. Αυτό το μοντέλο ξεκίνησε και παρουσιάστηκε σε οικογένειες από την καθηγήτρια Irene Johansson (Πανεπιστήμιο του Karlstad, Σουηδία), επιθεωρήτρια του Κέντρου, η οποία ανέπτυξε στο Karlstad Μοντέλο για Εκπαίδευση στη Γλώσσα, το οποίο χρησιμοποιείται σε όλη τη Σκανδιναβία.

Το μοντέλο βασίστηκε στη φιλοσοφία της ενδυνάμωσης, όπου το περιβάλλον συμβάλλει στο να κάνει τους γονείς πιο επαρκείς στο να λαμβάνουν την απόφαση και να επιλέγουν τη μαθησιακή προσέγγιση και εκπαίδευση των παιδιών τους. Το μοντέλο, επίσης, επηρεάζεται από τις θεωρίες των ‘οικολογικών συστημάτων’, που θεωρούν ότι η μελέτη της ανάπτυξης των παιδιών περιλαμβάνει όχι μόνο την παρατήρηση του παιδιού, αλλά και την παρατήρηση της αλληλεπίδρασής του με το ευρύτερο περιβάλλον.

Με την εισαγωγή του εργαλείου αυτού, το Κέντρο έχει αναπτύξει κάποια εμπειρία και τώρα χρησιμοποιεί αυτό το μοντέλο στο πεδίο της ΠΠΠ με παιδιά που έχουν γλωσσικές δυσκολίες ή με σοβαρές/σύνθετες μαθησιακές ανάγκες.

Οι γονείς εμπλέκονται πάντα στη ζωή και την ανάπτυξη των παιδιών τους, όμως είναι επίσης ευάλωτοι. Οι γονείς χρειάζονται κάποιον για να μοιραστούν τόσο τις χαρές, όσο και τις λύπες τους – χρειάζονται, όμως, και κάποιον για να μοιραστούν και την ευθύνη για την ανάπτυξη του παιδιού τους.

Σε ομάδες δικτύωσης του Κέντρου, οι επαγγελματίες, οι οικογένειες και άλλα άτομα εργάζονται μαζί για να στηρίξουν τη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού. Η γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού ενισχύεται με την αλληλεπίδρασή του με άτομα που έχουν διαφορετικούς ρόλους: η λειτουργία της δικτύωσης είναι να δημιουργήσει τέτοιες ευκαιρίες. Η παρέμβαση γίνεται σε καθημερινή βάση μέσα στην κανονική ρουτίνα του παιδιού. ‘Όλα τα άτομα της δικτύωσης ακολουθούν τις ίδιες στρατηγικές, αλλά καθένας δίνει στο παιδί ευκαιρίες για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικούς τόπους, μέσα από την καθημερινή του ζωή. Όλοι έχουν ως στόχο να είναι καλοί ‘σύντροφοι συζήτησης’ για το παιδί.

Οι δραστηριότητες δικτύωσης ξεκινούν όταν οι γονείς αποφασίσουν ποια άτομα είναι σημαντικά για το παιδί τους: μπορεί να είναι δάσκαλοι, γιαγιάδες ή παππούδες, θείες, θείοι, γείτονες, άτομα στήριξης για ελεύθερες δραστηριότητες ή άλλοι. Οι γονείς ζητούν από αυτά τα συγκεκριμένα άτομα να συμμετέχουν σε ομάδες δικτύωσης. Όλοι συναντούνται σε τακτική βάση, συζητούν και αποφασίζουν τι θεωρούν ως σημαντικό για το παιδί να μάθει. Βρίσκουν, επίσης, μαζί πώς θα μάθει το παιδί και τρόπους που αυτό μπορεί να γίνει κατορθωτό στην καθημερινή του ζωή. Με αυτό τον τρόπο, κάθε ομάδα δικτύωσης είναι μοναδική για κάθε παιδί.

Για περισσότερες πληροφορίες για αυτό το μοντέλο, παρακαλώ επικοινωνήστε με την Arlene Temte, Σύμβουλο στο Κέντρο Στήριξης Sørlandet στο Kristiansand arlene.temte@statped.no ή με τη Marit Hognestad marit.hognestad@utdanningsdirektoratet.no Εθνική Συντονίστρια του Φορέα για τη Νορβηγία.

6. Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση για επαγγελματίες στην ΠΠΠ στην Ολλανδία

Στην Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση, οι επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες πρέπει να εργάζονται μαζί για να στηρίζουν τις οικογένειες παιδιών με ειδικές ανάγκες. Η εκπαίδευση των επαγγελματιών για την ΠΠΠ είναι ένα σημαντικό ζήτημα που απασχολεί.

Στην Ολλανδία, η αρχική εκπαίδευση για την ΠΠΠ διενεργείται από το Πανεπιστήμιο του Groningen www.rug.nl/gmw/index?lang=en και οργανώνεται ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση σε συγκεκριμένα θέματα, για επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων που εργάζονται στην ΠΠΠ. Ένα παράδειγμα ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης οργανώνεται από το Πρόγραμμα Portage σε μερικά κέντρα ειδικής ημερήσιας φροντίδας και αποκατάστασης στην Ολλανδία και προσφέρεται από μέλη του προσωπικού του Τμήματος Ορθοπαιδαγωγικής του Πανεπιστημίου του Groningen, καθώς επίσης και από άλλους ειδικούς στον τομέα.

Το Πρόγραμμα Portage πραγματοποιείται σε συνθήκες ομάδας και στοχεύει στο να ενεργοποιήσει την ανάπτυξη του παιδιού μέσα σε ομάδα με άλλα παιδιά, προσφέροντας στα παιδιά συγκεκριμένες δραστηριότητες και παιχνίδια. Μέσα από τις καθημερινές ομαδικές δραστηριότητες του παιδιού, ερευνά τις πιθανότητες για εργασία πάνω σε λειτουργικούς, ατομικούς στόχους ώστε να βοηθήσει το παιδί με ειδικές ανάγκες και να στηρίξει την οικογένειά του και τους εκπαιδευτές.

Βασική αρχή είναι να συνδεθεί το επίπεδο ανάπτυξης κάθε παιδιού με το συνηθισμένο τους περιβάλλον. Ατομικοί εκπαιδευτικοί στόχοι καθορίζουν τις καθοδηγητικές αρχές, συγκεκριμένος προγραμματισμός και συνεργασία είναι απαραίτητα μέσα για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι. Το Πρόγραμμα Portage διεξάγεται σε δύο επίπεδα: σε ατομικό επίπεδο κάθε παιδιού και σε ομαδικό.

Η εκπαίδευση στο Πρόγραμμα Portage παρέχεται σε ομάδες εκπαιδευτών και ειδικών σε θέματα υγείας και περιλαμβάνει διάφορα θέματα: θεωρητικές καθοδηγητικές αρχές για τη μέθοδο εργασίας, πρακτικά εργαλεία για δημιουργία μετρήσιμων και ορατών

συμπεριφορικών στόχων, οδηγίες για διαμόρφωση μικρών βημάτων, αναλύσεις προβλημάτων συμπεριφοράς χρησιμοποιώντας την ανάλυση ABC και τέλος, εκπαίδευση στη χρήση των υλικών του ίδιου του Προγράμματος Portage. Η εκπαίδευση συμπληρώνεται σε έξι εβδομάδες και ακολούθως οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούνται μέσα από μελέτη περίπτωσης που διεξάγεται στο χώρο εργασίας τους.

Ένας 'ειδικός σε θέματα συμπεριφοράς', ο οποίος είναι ταυτόχρονα εκπαιδευμένος ως Συντονιστής του Portage, επιβλέπει τους εκπαιδευόμενους στο χώρο εργασίας τους. Ένας ειδικός στην εφαρμογή του παρεμβατικού προγράμματος επιβλέπει ειδικούς σε θέματα συμπεριφοράς για περίοδο ενός χρόνου. Μετά από αυτό το χρονικό διάστημα, ο ειδικός σε θέματα συμπεριφοράς μπορεί να εκπαιδεύσει νέες ομάδες εκπαιδευτών και ειδικών υγείας στον τομέα της ΠΠΠ, ώστε να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση για την ΠΠΠ στην Ολλανδία, παρακαλώ επικοινωνήστε με τους [Ineke Oenema-Mostert c.e.oenema-mostert@rug.nl](mailto:Ineke.Oenema-Mostert@c.e.oenema-mostert@rug.nl) [Bieuwe Van der Meulen b.f.van.der.meulen@rug.nl](mailto:Bieuwe.Van.der.Meulen@rug.nl) (και οι δύο από το Πανεπιστήμιο του Groningen) ή το [Sip Jan Pijl s.j.pijl@rug.nl](mailto:Sip.Jan.Pijl@rug.nl) Εθνικό Συντονιστή του Φορέα για την Ολλανδία.

7. Πολιτικές πρωτοβουλίες στη Δανία στοχεύουν στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης σε μικρά παιδιά

Το Δεκέμβριο του 2005, η Δανέζικη Κυβέρνηση ίδρυσε μια επιτροπή ειδικών και ερευνητών που στόχο είχαν την ετοιμασία εισηγήσεων για ενίσχυση του στόχου της Κυβέρνησης να δώσει σε όλα τα παιδιά μια καλή αρχή στο σχολείο. Η έκθεση της Επιτροπής δημοσιεύτηκε το Φεβράριο του 2006.

Περίπου 80% των παιδιών στη Δανία ηλικίας 1-2 χρονών λαμβάνουν υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας, πηγαίνουν σε ημερήσιους παιδοκομικούς σταθμούς ή κέντρα ηλικιακής ενσωμάτωσης. Περίπου το 95% όλων των παιδιών μεταξύ 3 και 6 χρόνων πηγαίνουν στο νηπιαγωγείο. Όπως δείχνουν τα στοιχεία, το 77% των παιδιών των αλλοδαπών μεταξύ 3-5 χρόνων, συμμετέχουν σε διευκολύνσεις ημερήσιας φροντίδας ενώ για τους αυτόχθονες το ποσοστό είναι 81%. Όμως, σχεδόν όλα τα παιδιά μεταξύ 1 και 6 χρόνων πηγαίνουν σε κάποιες μορφής κέντρα ημερήσιας φροντίδας, παρόλο που η ημερήσια φροντίδα δεν είναι υποχρεωτική.

Το προσχέδιο κειμένου της κυβέρνησης το 2005 σχετικά με τα οράματα και τις στρατηγικές για το 'παγκοσμίως καλύτερο *Folkeskole*' υπογραμμίζει τη σημασία της δημιουργίας καλύτερης σύνδεσης μεταξύ υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας, σχολείων και ενδοσχολικών ελεύθερων δραστηριοτήτων.

Η κυβέρνηση προγραμματίζει να ξοδέψει 270 εκατομμύρια ευρώ κατά το 2005-2009 για βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας, με ένα μεγάλο μέρος του κονδυλίου για το πρώτο έτος να προορίζεται για συγκεκριμένες δραστηριότητες ώστε να επωφελούνται από τις υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας παιδιά που είναι κοινωνικά ευάλωτα.

Οι όροι εντολής της Επιτροπής των Ειδικών επικεντρώθηκε κυρίως σε κοινωνικά ευάλωτα παιδιά. Η Επιτροπή βρήκε ότι η επικέντρωση σε αυτά τα παιδιά και στο αναλυτικό τους πρόγραμμα έχει ενδυναμωθεί με την εισαγωγή εκπαιδευτικού αναλυτικού προγράμματος το 2004, αφού όλοι οι στόχοι, οι μέθοδοι και οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται από κάθε ίδρυμα για παιδιά με ειδικές ανάγκες πρέπει να περιγράφονται ξεκάθαρα στο αναλυτικό.

Η επιτροπή εισηγήθηκε όπως η εκπαιδευτική και κοινωνική προσέγγιση των κέντρων ημερήσιας φροντίδας επικεντρωθεί βασικά στην ομαλή μετάβαση των παιδιών στο σχολικό σύστημα. Εισηγήθηκαν επίσης όπως οι υπηρεσίες αξιολογούνται σε τακτική βάση ώστε να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος και των σχολείων.

Η επιτροπή εισηγήθηκε όπως οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται στα κέντρα ημερήσιας φροντίδας και στους δήμους μέσα στα πλαίσια της μάθησης και της αξιολόγησης σε τοπικό επίπεδο, ώστε να πετυχαίνεται η μετάβαση στο σχολείο. Αυτό θα βελτιώσει την αξιολόγηση της καθημερινής πρακτικής σε παροχές ημερήσιας φροντίδας.

Οι συστάσεις της Επιτροπής θα συζητηθούν σε πολιτικό επίπεδο την Άνοιξη του 2006. Αυτές θα επικεντρωθούν στη μάθηση και στην εκπαίδευση ως μια ενσωματωμένη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων και των παροχών της ημερήσιας φροντίδας, της αρχικής εκπαίδευσης και των ενδοσχολικών ελεύθερων δραστηριοτήτων. Κατά τις συνόδους της Δανέζικης Βουλής του 2006/2007, θα υποβληθεί νομοσχέδιο με τις εισηγήσεις που συμφωνήθηκαν.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις νέες αυτές εξελίξεις επικοινωνήστε με το Helle Beknes, Σύμβουλο στο Υπουργείο Παιδείας της Δανίας helle.beknes@uvm.dk ή το Preben Siersbaek siersbaek@uvm.dk Εθνικό Συντονιστή του Φορέα για τη Δανία.

8. Απόψεις για την έγκαιρη πρόληψη σε νηπιαγωγεία στη Γαλλία

Στη Γαλλία, μέσα στα πλαίσια της έγκαιρης πρόληψης ή της εφαρμογής προληπτικής πολιτικής, είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο διαφορετικών αντιλήψεων: της γενικής πρόληψης και της ειδικής πρόληψης, καθώς οι δύο αυτές καταστάσεις απαιτούν ξεχωριστή προσέγγιση υπό την έννοια των αρχών, των πράξεων, του προσωπικού που εμπλέκεται και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται.

Η γενική πρόληψη στοχεύει στην πρόληψη πιθανής μελλοντικής ανάπτυξης δυσκολιών προσφέροντας ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη του παιδιού. Αυτό καλύπτει διάφορους ψυχολογικούς, κοινωνικούς και διαπροσωπικούς παράγοντες για μάθηση και για αμοιβαία αλληλεπίδραση μεταξύ του παιδιού και του σχολικού του περιβάλλοντος.

Η εξειδικευμένη πρόληψη στοχεύει περισσότερο σε άλλο είδος πρόληψης, με την έννοια του να προβλέπει την ανάγκη για εξειδικευμένη δράση όταν εντοπίζεται ή όταν παρουσιάζονται προβλεπτές ειδικές ανάγκες ή δυσκολίες στην κατάσταση ενός παιδιού.

Το θέμα λοιπόν είναι να παραμείνουν ξεχωριστές αυτές οι δύο μορφές πρόληψης, ενώ την ίδια στιγμή να θυμόμαστε ότι μπορούν να στηρίξουν η μια την άλλη. Αυτή η διάκριση διευκολύνει τον πιο ξεκάθαρο εντοπισμό των συμπράξεων που χρειάζεται να γίνουν ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των παιδιών.

Ο στόχος της πρόληψης, με αναφορά στο προσωπικό του Ειδικού Δικτύου Βοήθειας για Μαθητές με Δυσκολίες- Réseaux d'Aides Spécialisées aux Elèves en Difficulté, RASED – είναι η έγκαιρη πρόληψη που ορίζεται ως μια ομάδα μεθόδων που στοχεύουν στην “αποφυγή της εμφάνισης της δυσκολίας” με στόχο τη μείωση των παραγόντων κινδύνου.

Ο στόχος της δουλειάς του RASED είναι οι ενδεχόμενες δυσκολίες μάθησης που δεν έχουν ακόμη εκδηλωθεί. Το πρόβλημα της έγκαιρης πρόληψης χρειάζεται διευκρίνιση και δημιουργία συνθηκών που να κάνουν το σχολείο να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες του παιδιού και των γονέων. Αυτές οι συνθήκες πρέπει να υπολογίζονται για έγκαιρη εκπαίδευση με σεβασμό στις ανάγκες του μικρού παιδιού και να υιοθετούν μεθόδους που να ανταποκρίνονται στις ατομικές του ανάγκες.

Ο στόχος της έγκαιρης πρόληψης είναι να αποφεύγονται πιθανές μαθησιακές δυσκολίες για κάποιους μαθητές – ειδικά τους πιο ευάλωτους – οργανώνοντας μεθόδους πρόληψης που εφαρμόζονται, όσο το δυνατό περισσότερο, μέσα στα πλαίσια της συνηθισμένης λειτουργίας του σχολείου, ή και μέσα στην τάξη και που να λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ολότητα και πολυπλοκότητα της λειτουργίας του παιδιού και της συμπεριφοράς του στο σχολείο.

Τέτοιες μέθοδοι απαιτούν στενή συνεργασία μεταξύ των διάφορων επαγγελματιών που επηρεάζουν την εκπαίδευση του παιδιού. Η «ομαδική δράση» δημιουργεί συνθήκες για κτίσιμο πραγματικής συνεργασίας μεταξύ του ειδικού προσωπικού και των δασκάλων, που βασίζεται στη διαφορετικότητα των επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Nel Saumont dpri@inshea.fr Εθνικό Συντονιστή του Φορέα για τη Γαλλία, ή τη Brigitte Bayet ή τον Paul Fernandez, Τμήμα Πρόληψης INS-HEA www.inshea.fr (όπου θα υπάρχει σύντομα μια στήλη αφιερωμένη στην πρόληψη).

9. Προσχολική γλωσσική στήριξη στο Schleswig-Holstein, Γερμανία.

Με βάση το νόμο, όλα τα σχολεία στη Schleswig-Holstein έχουν ως στόχο να εργάζονται ως κέντρα στήριξης. Αυτό σημαίνει ότι είναι υπεύθυνα όχι μόνο για μαθητές του σχολείου τους, αλλά και για όλα τα κανονικά σχολεία της περιοχής τους. Πριν από 10 χρόνια, το Schleswig-Holstein άρχισε να εξετάζει το ενδεχόμενο μείωσης του αριθμού των μαθητών σε σχολεία ή τάξεις για παιδιά με γλωσσική ανεπάρκεια, μέσα από έγκαιρη παρέμβαση και μέτρα πρόληψης.

Αυτό άρχισε ως πιλοτικό πρόγραμμα σε μια περιοχή. Σε αυτό το πρόγραμμα, η διοίκηση του σχολείου τοποθέτησε τον/την ειδικό/ή δασκάλο/α του σχολείου για τα προβλήματα λόγου και ομιλίας, σε τάξεις του νηπιαγωγείου αντί στις ανώτερες τάξεις του ειδικού

σχολείου για προβλήματα γλώσσας. Οι εκπαιδευτές του νηπιαγωγείου εκπαιδεύτηκαν από αυτές τις ειδικές δασκάλες για γενική στήριξη στο λόγο και στην ομιλία και έγιναν ικανοί να αναγνωρίζουν αν ένα παιδί χρειαζόταν λογοθεραπεία ή γλωσσική υποστήριξη. Με αυτό τον τρόπο η δασκάλα για γλωσσική στήριξη μπορούσε να είναι περισσότερο αποτελεσματική και οι δυσκολίες στο λόγο μπορούσαν να αντιμετωπιστούν προτού το παιδί άρχιζε το σχολείο.

Παράλληλα με αυτή την πρωτοβουλία, όλοι οι δάσκαλοι της περιοχής για γλωσσική υποστήριξη ενεργοποιήθηκαν στα νηπιαγωγεία ενώ τα σχολεία για δυσκολίες λόγου και ομιλίας υποστήριζαν μαθητές με σοβαρά γλωσσικά προβλήματα σε δομές ενσωμάτωσης μέσα στα κανονικά σχολεία.

Αυτό το σύστημα μεταφέρθηκε σε όλες τις επαρχίες του Schleswig-Holstein και με αυτό τον τρόπο έχει αναπτυχθεί ένα χρήσιμο μέτρο πρόληψης για την προσχολική γλωσσική υποστήριξη. Η θετική εμπειρία από αυτή τη μορφή της έγκαιρης παρέμβασης και πρόληψης έχει οδηγήσει στην αναπροσαρμογή ολόκληρου του συστήματος στήριξης.

Θεωρείται από την κυβέρνηση ως ένα σημαντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη νομοθετική περίοδο 2005 μέχρι 2010. Οι εκπαιδευτικοί σε όλα τα νηπιαγωγεία θα επιμορφωθούν στη γενική γλωσσική στήριξη από δασκάλους για γλωσσική στήριξη των κέντρων. Επιπρόσθετα, παιδιά που χρειάζονται προσχολικά μέτρα στήριξης στη Γερμανική ως δεύτερη γλώσσα, θα έχουν εντατικά μαθήματα – τα λεγόμενα SPRINT – είτε εντός είτε εκτός του νηπιαγωγείου προτού εισαχθούν στο σχολείο. Βήμα με βήμα, αυτή η στήριξη θα παρέχεται σε όλα τα παιδιά που προέρχονται από φτωχό γλωσσικό περιβάλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά την εργασία που επιτελείται στο Schleswig-Holstein, επικοινωνήστε με την Anette Hausotter a.hausotter@t-online.de Εθνική Συντονίστρια του Φορέα για τη Γερμανία.

10. Το Συμβούλιο της Ευρώπης τονίζει τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης για μικρά παιδιά με Αυτισμό

Το 2004, το Συμβούλιο της Ευρώπης όρισε μια Επιτροπή Ειδικών για την Εκπαίδευση και Ένταξη Παιδιών με Αυτισμό. Αυτό το σώμα εργάζεται στενά με τον Αυτισμό-Ευρώπη στο ευρύτερο φάσμα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα 46 κράτη Μέλη του Οργανισμού.

Η Επιτροπή, της οποίας προεδρεύει η κυρία Kari Steindal (Νορβηγία), ανταλλάσσει πληροφορίες για τον ορισμό του αυτισμού και τις σχετικές στατιστικές. Έχει επίσης την ευθύνη να αναλύει τις υπηρεσίες που παρέχονται στα συγκεκριμένα παιδιά, ειδικά εντός του εκπαιδευτικού συστήματος, και να συγκεντρώνει παραδείγματα καλής πρακτικής. Αυτή τη στιγμή ετοιμάζει εισηγήσεις για τις κυβερνήσεις με στόχο την ενδυνάμωση της εκπαίδευσης και ένταξης παιδιών με αυτισμό/αυτιστικές διαταραχές (ASD) στην Ευρώπη.

Ένα ερωτηματολόγιο κυκλοφόρησε σε όλα τα Κράτη μέλη σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχουν, ειδικά σε θέματα εντοπισμού και διάγνωσης του αυτισμού και οι απαντήσεις αναλύονται τώρα. Σε αυτό το στάδιο, οι περισσότερες από τις είκοσι χώρες που συμμετέχουν (η Ιαπωνία συμμετέχει ως παρατηρητής) θεωρούν ότι ο αυτισμός αποτελεί μια διαταραχή που αναγνωρίζεται ως μια διαφορετική κατηγορία ανάγκης, έστω κι αν κάποτε αυτή η αναγνώριση είναι πρόσφατη. Όλες οι χώρες θεωρούν ότι ο αυτισμός εντοπίζεται πολύ αργά. Πιο έγκαιρη διάγνωση είναι πιθανή και η διαγνωστική αξιολόγηση πρέπει να συμπληρωθεί από αξιολόγηση των ατομικών εκπαιδευτικών αναγκών. Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι η έγκαιρη παρέμβαση είναι σημαντική στην περίπτωση του αυτισμού, ειδικά σε περιπτώσεις σοβαρών δυσκολιών επικοινωνίας.

Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει υιοθετήσει, στις 5 Απριλίου 2006, ένα Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες και την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνία, καλύπτοντας την περίοδο από το 2006 μέχρι το 2015 (Recommendation Rec(2006)5). Αυτό το Σχέδιο Δράσης, το οποίο θέτει ένα πλαίσιο για μια πανευρωπαϊκή πολιτική για την αναπηρία, έχει ως στόχο τόσο τα Κράτη μέλη όσο και το ίδιο το Συμβούλιο της Ευρώπης και καλύπτει όλες τις βασικές πτυχές της καθημερινής ζωής των ανάπηρων ατόμων. Όσον αφορά την υγεία, εισηγείται όπως τα Κράτη αναγνωρίσουν την ανάγκη για έγκαιρη παρέμβαση και υιοθέτηση αποτελεσματικών μέτρων για εντοπισμό, διάγνωση και θεραπεία των δυσκολιών σε πρώιμο στάδιο. Αναφορικά με την αποκατάσταση, το Σχέδιο Δράσης ορίζει στα Κράτη το στόχο να παρέχουν υψηλής ποιότητας έγκαιρη παρέμβαση από τη γέννηση, χρησιμοποιώντας μια πολυθεματική προσέγγιση και τονίζοντας τη σημασία της στήριξης και καθοδήγησης των γονέων.

Τα συμπεράσματα και οι εισηγήσεις της Επιτροπής των Ειδικών για την Εκπαίδευση και Ένταξη Παιδιών με Αυτισμό θα είναι διαθέσιμα προς το τέλος του 2006.

Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να δοθούν από τη Muriel Grimmeissen, Γραμματέα της Επιτροπής των Ειδικών www.coe.int/soc-sp

Πηγή – Συμβούλιο της Ευρώπης

11. Πρόσφατα συνέδρια για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση.

Κατά το 2005, πραγματοποιήθηκαν τρία μεγάλα συνέδρια – στη Τσεχία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Πορτογαλία – που εξέταζαν την εργασία και θέματα σχετικά με την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση. Καθένα από αυτά ενέπλεξε ειδικούς του Φορέα για την ΠΠΠ και όλα έδωσαν την ευκαιρία σε επαγγελματίες από αρκετές Ευρωπαϊκές και μη χώρες να συζητήσουν για τη δουλειά τους.

Πράγα, Τσεχική Δημοκρατία, Μάιος 2005

Ένα συνέδριο οργανώθηκε στην Πράγα το Μάιο του 2005, γύρω από το θέμα της έγκαιρης πρόληψης, με ιδιαίτερη προσοχή στα βρέφη και τα μικρά παιδιά. Η κυρία Alena Sterbova, Υφυπουργός Παιδείας στη Τσεχική Δημοκρατία, άνοιξε το συνέδριο και τόνισε τη σημασία του θέματος αυτού στη χώρα της.

Για δύο μέρες, ερευνητές και επαγγελματίες από διάφορους Ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς και ειδικότητες παρουσίασαν και αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με την πρακτική πρόληψης που εστιάζει σε μικρά παιδιά. Το ζήτημα της καθοριστικής, αλλά ευαίσθητης συνεργασίας μεταξύ γονέων και επαγγελματιών συζητήθηκε καθόλη τη διάρκεια του συνεδρίου, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένα παραδείγματα από τη Τσέχικη Δημοκρατία. Το συνέδριο έδωσε την ευκαιρία σε Τσέχους γονείς να παρουσιάσουν σε επαγγελματίες τις απόψεις των γονιών, τις εμπειρίες και τις ανάγκες τους.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ επικοινωνήστε με τους διοργανωτές του συνεδρίου, Zuzana Karpona, Εθνική Αντιπρόσωπο της Τσεχικής Δημοκρατίας στο Φορέα karponaz@msmt.cz και Alain Bony alain.bony@wanadoo.fr

Μπέρμινγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο, Νοέμβριος 2005

Το Ευρωπαϊκό συνέδριο Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης, που οργανώθηκε από το Κέντρο Επαγγελματικής Ανάπτυξης Sunfield, πραγματοποιήθηκε στο Birmingham στις 28 και 29 Νοεμβρίου 2005. Τα τελευταία χρόνια στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρουσιάστηκαν αρκετές πρωτοβουλίες αναφορικά με την ΠΠΠ. Ο στόχος αυτού του συνεδρίου ήταν η έναρξη διαλόγου μεταξύ αυτών που εφαρμόζουν την πρώιμη παρέμβαση και ερευνητών στο Ηνωμένο Βασίλειο και συναδέλφων τους από όλη την Ευρώπη.

Το συνέδριο υποστηρίχθηκε από την κυβέρνηση (Τμήμα Εκπαίδευσης και Δεξιοτήτων) και φιλανθρωπικές οργανώσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο που ανυπομονούν να δουν τις υπηρεσίες Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης να εδραιώνονται καλύπτοντας τις ανάγκες που πρέπει να προσφέρονται στις οικογένειες (π.χ MENCAP, SCOPE, RNIB, Mental Health Foundation). Πάνω από 500 συμμετέχοντες – συμπεριλαμβανομένων και μελών που συμμετείχαν στη μελέτη του Φορέα για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση – έλαβαν μέρος στο συνέδριο από όλο το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ευρώπη.

Η Υπουργός για Παιδιά και Νεαρά Άτομα, Μαρία Ίγκολ, κήρυξε την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου. Κύριες εισηγήσεις δόθηκαν από το Michael Guralnick, Πρόεδρο της Διεθνούς Οργάνωσης για την Πρώιμη Παρέμβαση, την Patricia Champion, από το Κέντρο Πρώιμης Παρέμβασης Christchurch, στη Νέα Ζηλανδία και τη Philippa Russell, Επίτροπο για τα Δικαιώματα των Αναπήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε πολλά από τα εργαστήρια παρουσιάστηκαν εισηγήσεις από αντιπροσώπους της Eurlyaid – τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Πρώιμη Παρέμβαση. Οι εισηγήσεις τους αφορούσαν τη φτώχεια, την ανάπτυξη των υπηρεσιών, καθώς και συγκεκριμένα συστήματα ΠΠΠ σε κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με παραδείγματα καλής πρακτικής.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, ένα νέο βιβλίο είχε παρουσιαστεί, 'Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση – Διεθνείς Προοπτικές, Εθνικές Πρωτοβουλίες και Τοπικές Πρακτικές' που εκδόθηκε από τον Barry Carpenter και Jo Egerton. Αυτό το βιβλίο αντανakλά τα βασικά θέματα του συνεδρίου, παρουσιάζοντας μια γενική εικόνα του Ηνωμένου Βασιλείου και

των Ευρωπαϊκών και Διεθνών επιπέδων σε σχέση με τις τάσεις που παρουσιάζονται μεταξύ του μεταβαλλόμενου πληθυσμού της ΠΠΠ.

Ο Michael Guralnick, με ομιλία του στην ολομέλεια, έκλεισε τις εργασίες του συνεδρίου που εξέτασε την ανάπτυξη της πρώιμης παιδικής παρέμβασης. Περαιτέρω λεπτομέρειες για την εισήγησή του και τις εισηγήσεις των άλλων που δόθηκαν στο συνέδριο, μπορούν να βρεθούν στην ιστοσελίδα του συνεδρίου: <http://www.sunfield-school.org.uk/eci/conference.htm>

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ επικοινωνήστε με τον Barry Carpenter, Διευθύνων Σύμβουλο στο Sunfield barryc@sunfield.worcs.sch.uk

Λισσαβόνα, Πορτογαλία, Δεκέμβρης 2005

Συνέδριο για την ΠΠΠ που οργανώθηκε από τη Γενική Διεύθυνση για Καινοτομίες και Ανάπτυξη του Αναλυτικού, DGIDC του Πορτογαλικού Υπουργείου Παιδείας σε συνεργασία με τη Lisbon CERCI και με τη στήριξη του Φορέα πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2005.

Οι στόχοι του Συνεδρίου ήταν: ο εντοπισμός των βασικών θεμάτων και του “ανώτατου επίπεδου τεχνικής” στην ΠΠΠ σε Κράτη Μέλη της ΕΕ, η παρουσίαση της αναφοράς του Φορέα και ο σημαντικός ρόλος της έρευνας και της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη καλής ποιοτικής πρακτικής στην ΠΠΠ.

Για δύο μέρες, εθνικοί και διεθνείς ειδικοί ανέλυσαν βασικά ζητήματα του θέματος, σε ακροατήριο 500 συμμετεχόντων. Ο Πορτογάλος Πολιτειακός Γραμματέας για την Εκπαίδευση, ο Κοινοπολιτειακός Γραμματέας για την Εκπαίδευση και Αποκατάσταση και ο Γενικός Διευθυντής της DGIDC τόνισαν τη σημασία αυτής της εκδήλωσης στην ανάπτυξη της Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης στην Πορτογαλία.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ επικοινωνήστε με τη Filomena Pereira, Εθνική Αντιπρόσωπο του Φορέα για την Πορτογαλία, filomena.pereira@dgidc.min-edu.pt

12. Η Δια-ατλαντική Συνεργασία για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση

Η μελέτη της «Δια-ατλαντικής Συνεργασίας για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση» (2001-2005) έχει αναγνωριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως μια από τις καλύτερες πρακτικές που αναπτύχθηκαν στο Πρόγραμμα Συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ για την Ανώτερη και Επαγγελματική Εκπαίδευση. Τρία Αμερικάνικα και πέντε Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια υπήρξαν συνεργάτες σε αυτό το πρόγραμμα: www.transatlanticconsortium.org

Το πρόγραμμα είχε τέσσερις βασικούς στόχους:

- να επεκτείνει και να ενδυναμώσει την πολιτική, την πρακτική και την έρευνα σχετικά με υπηρεσίες για μικρά παιδιά με αναπηρίες και για τις οικογένειές τους, στις χώρες που εμπλέκονταν,

- να συνεισφέρει στην προετοιμασία των ειδικών για ηγετικό ρόλο μέσα από διαπολιτισμική εκπαίδευση,
- να καθιερώσει ένα μηχανισμό για συνεχιζόμενη δια-ατλαντική ανταλλαγή πληροφοριών και για προαγωγή συνεργατικής έρευνας μεταξύ των πανεπιστημίων και των φοιτητών, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία και με ανταλλαγές επισκέψεων,
- να εξασφαλίσει τη δυνατότητα για την ανάπτυξη περαιτέρω μακροπρόθεσμης συνεργασίας, με τη συμπερίληψη και την καθιέρωση ενός κοινού επιπέδου.

Τα κύρια αποτελέσματα συνάδουν με τους στόχους. Η συνεργασία πανεπιστημίων της ΕΕ και των ΗΠΑ είχε καθιερωθεί με επιτυχία, παρέχοντας τόσο στους υφιστάμενους όσο και στους μελλοντικούς ηγέτες στον τομέα της ΠΠΠ, πληροφορίες για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση της πρακτικής και πολιτικής. Οι διευθετήσεις για μακροπρόθεσμη συνεργασία έχουν πάρει τη μορφή πολυμερών συμφωνιών σε επίπεδο πολιτικής.

Συνολικά σε 65 ειδικούς και ερευνητές δόθηκαν ευκαιρίες εκπαίδευσης αξιοποιώντας το επίπεδο τεχνικής και περιλαμβάνοντας και την ανταλλαγή εμπειριών. Συνολικά 104 τοποθετήσεις μαθητών ήταν διαθέσιμες στα πλαίσια της συνεργασίας. Επιπλέον, ένα διεθνές αναλυτικό πρόγραμμα είχε αναπτυχθεί για εφαρμογή από τα συμμετέχοντα πανεπιστήμια με στόχο τον εντοπισμό και την επένδυση σε εθνικές και διεθνείς προοπτικές, αντιλήψεις και κατανόηση της Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης και των μικρών παιδιών.

Σε μια σφαιρική θεώρηση, με την αυξανόμενη κινητικότητα του πληθυσμού, η ΠΠΠ, προσαρμοσμένη στις ανάγκες και πηγές της κάθε οικογένειας και κάθε παιδιού, έχει μακροπρόθεσμα ανθρωπιστικά και οικονομικά οφέλη. Τόσο η επένδυση στη διεθνή εμπειρία στον τομέα της ΠΠΠ όσο και η εκπαίδευση των επαγγελματιών ώστε να εργάζονται σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, είναι αναγκαία. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι τα αποτελέσματα της μελέτης θα εμπλουτίσουν την πρακτική στη ΕΕ και στις ΗΠΑ και ίσως χρησιμοποιηθούν από άλλες χώρες και πολιτισμούς.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη Δια-ατλαντική Συνεργασία, παρακαλώ επικοινωνήστε με το Franz Peterander, Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Munich peterander@lrz.uni-muenchen.de

Πληροφορίες για την Παραγωγή

Εκδόθηκε από: τον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής

Ο Φορέας συντηρείται από τα Υπουργεία Παιδείας των χωρών που μετέχουν – τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Ισλανδία, η Νορβηγία και η Ελβετία. Η Μάλτα, η Δημοκρατία της Σλοβενίας και η Δημοκρατία της Σλοβακίας συμμετέχουν ως παρατηρητές του έργου του Φορέα. Ο Φορέας υποστηρίζεται επίσης από δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι απόψεις που εκφράζονται από οποιοδήποτε άτομο στα Euronews δεν εκφράζουν απαραίτητα τις επίσημες απόψεις του Ευρωπαϊκού Φορέα ή των χωρών-μελών του.

Επιτρέπεται η χρήση αποσπασμάτων αυτού του φυλλαδίου με την προϋπόθεση ότι γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή. Ηλεκτρονικές εκδόσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Φορέα:

www.european-agency.org

Γραμματεία:

Østre Stationsvej 33

DK – 5000 Odense C Denmark

Tel: +45 64 41 00 20

secretariat@european-agency.org

Γραφείο Βρυξελλών

3 Avenue Palmerston

BE-1000 Brussels Belgium

Tel: +32 2 280 33 59

brussels.office@european-agency.org

Web: www.european-agency.org

Για περισσότερα αντίτυπα του Newsletter ή για άλλες πληροφορίες σχετικά με την εργασία του Φορέα στην χώρα σας μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εθνική Συντονίστρια για την Ελλάδα: Μαρία Παλάσκα, mpalask@de.sch.gr, ή με την Εθνική Συντονίστρια για την Κύπρο: Καλομοίρα Ιωάννου, ioannoukalomira@yahoo.com

Εκδίδεται από τους: Amanda Watkins, Ole Lissabeck Nielsen, Cor Meijer

Γραφική παραγωγή: Cadenza 3D www.cadenza-3d.co.uk

Εκτύπωση: Halstan & Co. Ltd. <http://www.halstan.co.uk/>

Διατίθεται σε: Τσέχικα

Δανέζικα

Ολλανδικά/Φλαμανδικά

Γερμανικά

Ελληνικά

Ουγγρικά

Νορβηγικά

Πολωνικά

Πορτογαλικά

Αγγλικά
Εσθονικά
Φινλανδικά
Γαλλικά Λιθουανικά

Ισλανδικά
Ιταλικά
Λετονικά

Ισπανικά
Σουηδικά

ISSN: 1560-3113

Καλοκαίρι 2006

Η έκδοση αυτού του newsletter υποστηρίχτηκε από τη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Πολιτισμού και Πολυγλωσσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:
http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm